

Yhteistoimintalain uudistaminen - luonnos hallituksen esitykseksi yhteistoimintalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoanne liitteenä olevasta työryhmän mietinnöstä, johon sisältyy hallituksen esitysluonnos uudeksi yhteistoimintalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Lausuntoja pyydetään 15.1.2021 mennessä.

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi uusi yhteistoimintalaki, joka korvaisi voimassa olevan lain yhteistoiminnasta yrityksissä sekä henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain. Lisäksi ehdotetaan eräisiin muihin lakeihin edellä mainituista muutoksista johtuvia mukautuksia.

Esityksellä parannettaisiin henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia ja tiedonsaantia. Samalla hyödynnettäisiin sääntelytapaa, jolla työpaikat voisivat itse määrittää tarkemmin, mitä kysymyksiä yrityksen tai yhteisön ja työyhteisön kehittämiseksi on tarpeen käsitellä ja minkälaisissa menettelyissä asiat käsitellään.

Työnantajan ja henkilöstön edustajan olisi käytävä säännönmukaista vuoropuhelua vähintään neljännesvuosittain, jolleivat työnantaja ja henkilöstön edustaja toisin sovi. Vuoropuhelu koskisi yrityksen tai yhteisön kehitysnäkymiä ja taloudellista tilannetta, työpaikan sääntöjä, käytäntöjä ja toimintaperiaatteita, työvoiman käyttötapoja ja henkilöstön rakennetta, osaamistarpeita ja osaamisen kehittämistä sekä työhyvinvoinnin ylläpitämistä ja edistämistä. Osana vuoropuhelua työnantaja laatisi yhteistyössä henkilöstön edustajan kanssa työyhteisön kehittämissuunnitelman työyhteisön suunnitelmalliseksi ja pitkäjänteiseksi kehittämiseksi.

Työnantajan työnjohtovallan piiriin kuuluvista olennaisista henkilöstövaikutuksista sekä työvoiman käytön vähentämisestä olisi käytävä muutosneuvottelut. Neuvottelumenettelyt vastaisivat pääpiirteissään voimassa olevaa lakia. Esityksessä kuitenkin ehdotetaan vahvistettavaksi henkilöstön edustajan oikeutta tehdä neuvotteluiden kuluessa ehdotuksia ja esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja, sekä täsmennettäisiin neuvotteluiden käynnistämisen ajankohtaa.

Henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annettuun lakiin sisältyvät säännökset siirrettäisiin yhteistoimintalakiin. Säännökset, jotka koskevat henkilöstön edustuksen järjestämistä rajat ylittävässä yhtiöiden sulautumisissa tai jakautumisissa, siirrettäisiin kuitenkin henkilöstöedustuksesta eurooppayhtiössä (SE) ja eurooppaosuuskunnassa (SCE) annettuun lakiin. Samalla viimeksi mainitun lain nimikettä muutettaisiin vastaamaan lain

muutettua sisältöä. Henkilöstön edustusta koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että henkilöstön edustus olisi järjestettävä toimielimessä, jossa tosiasiallisesti käsitellään tärkeitä liiketoimintaa, taloutta ja henkilöstön asemaa koskevia kysymyksiä.

Yhteistoimintalakia sovellettaisiin yrityksiin ja yhteisöihin, joiden palveluksessa työskentelee vähintään 20 työntekijää. Henkilöstön edustusta yritysten hallinnossa koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin yrityksiin, joiden Suomessa työskentelevien työntekijöiden määrä on vähintään 150.

Tausta

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön 20.12.2018 asettamassa kolmikantaisessa työryhmässä, jossa edustettuina olivat työ- ja elinkeinoministeriön lisäksi Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Suomen Yrittäjät ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry ja Akava ry.

Työryhmä laati työnsä ensivaiheina väliraportin, joka sisälsi arvion voimassa olevan lainsäädännön tilasta ja uuden sääntelyn tavoitteista sekä ehdotukset uuden lain suuntaviivoista (Yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain uudistamista valmistelevalle työryhmän väliraportti, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu 2019:42).

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi. Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut.

HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 15.1.2021.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:
hallitusneuvos Nico Steiner, puh. 029 504 9001
erityisasiantuntija Elli Nieminen, puh. 029 504 8247
erityisasiantuntija Katariina Tirri, puh. 029 504 7180
sähköposti: etunimi.sukunimi@tem.fi

Linkit

<https://tem.fi/hankesivu?tunnus=TEM041:00/2018> - TEM:n hankesivu

Liitteet:

[YT-lakityöryhmän mietintö_final.pdf](#) - YT-lakityöryhmän mietintö

[Huvudsakliga innehåll och paragrafer.pdf](#) - Propositionens huvudsakliga innehåll och paragrafer

Jakelu:

Akava ry
Autoliikenteen työnantajaliitto ry
DIF Directors' Institute Finland
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA
Finanssiala ry
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Itä-Suomen hovioikeus
Itä-Uudenmaan kärjäoikeus
Keskuskauppakamari
Kirkon työmarkkinalaitos
Kunnallinen työmarkkinalaitos KT
Liikenne- ja viestintäministeriö
Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus
Maa- ja metsätalousministeriö
Metsäteollisuus ry
Oikeusministeriö
Oulun kärjäoikeus
Palkansaajien tutkimuslaitos
Pellervon taloustutkimus PTT
Perheyritysten liitto
Pirkanmaan kärjäoikeus
Pohjanmaan kärjäoikeus
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Rovaniemen hovioikeus
Sosiaali- ja terveysministeriö
STTK ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö
Suomen Asianajajaliitto
Suomen Konepäällystöliitto
Suomen Laivanpäällystöliitto
Suomen Matkustajalaivayhdistys
Suomen Merimies-Unioni

Suomen Varustamot
Suomen Yrittäjät
Tampereen yliopisto, Työelämän tutkimuskeskus
Tasa-arvovaltuutettu
Turun hallinto-oikeus
Turun hovioikeus
Työneuvosto
Työterveyslaitos
Vaasan hallinto-oikeus
Vaasan hovioikeus
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Varsinais-Suomen kärjäoikeus
VM/Valtion työmarkkinalaitos
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Yhteistoiminta-asiamies
Ympäristöministeriö
Ålands landskapsregering

Yleiset huomiot

Yleiset huomionne esityksestä

Esityksen yleisperustelut

Huomionne esityksen yleisperusteluista

Esityksen vaikutukset

Yleiset huomionne esityksen arvioiduista vaikutuksista

Huomionne vaikutuksista yrityksiin

Huomionne vaikutuksista työelämään ja palkansaajiin

Huomionne vaikutuksista viranomaisten toimintaan

Onko jokin olennainen vaikutus jäänyt esityksessä arvioimatta tai liian vähälle arvoinnille?
Jos on, niin mikä?

Pykälät ja niiden yksityiskohtaiset perustelut

Yleisiä huomioita säännöksistä

Yleiset huomionne säännöksistä

1 luku - Yleiset säännökset

1 § Lain tarkoitus

2 § Soveltamisala, ml. hallintoedustuksen soveltamisala

3 § Poikkeukset soveltamisalasta

4 § Muu lainsäädäntö työntekijöiden osallistumisoikeuksista

5 § Henkilöstön edustaminen

2 luku - Vuoropuhelu yrityksen tai yhteisön toiminnan ja työyhteisön kehittämiseksi

6 § Velvollisuus käydä vuoropuhelua

7 § Vuoropuhelun toteuttaminen

8 § Vuoropuhelun kohteet

9 § Työyhteisön kehittämissuunnitelma

10 § Vuoropuhelua varten annettavat tiedot

11 § Säännöllisesti annettavat tiedot

12 § Muusta lainsäädännöstä johtuvat vuoropuhelussa käsiteltävät asiat

13 § Aloite vuoropuhelun käymiseksi

14 - 15 §:t Vuoropuhelun kirjaaminen ja tiedottaminen

3 luku - Muutosneuvottelut

16 § Muutosneuvottelovelvoitteen piiriin kuuluvat asiat

17 § Muutosneuvotteluiden ajoittaminen

18 § Muutosneuvotteluiden osapuolet

19 § Neuvotteluesitys ja tietojen antaminen

20 § Muutosneuvotteluiden sisältö

21 § Toimintasuunnitelma ja toimintaperiaatteet

22 § Neuvotteluissa esitettävät ehdotukset ja vaihtoehtoiset ratkaisut

23 § Neuvotteluelvoitteen täytyminen

24 - 25 §: Neuvotteluiden kirjaaminen ja työnantajan selvitys

4 luku - Liikkeen luovutus, sulautuminen ja jakautuminen

Huomiot 26 - 28 §:stä ja niiden säännöskohtaisista perusteluista

5 luku - Henkilöstön edustus työnantajan hallinnossa

29 § Henkilöstön edustus työnantajan hallinnossa

30 § Sopimukseen perustuva henkilöstön edustus

31 § Lakiin perustuva henkilöstön edustus

32 § Henkilöstön edustajan kelpoisuus ja eroaminen

33 § Henkilöstön edustajien vaalit

34 § Henkilöstön edustajan oikeudet, velvollisuudet ja vastuut

6 luku - Erinäiset säännökset

35 § Vapautus työstä ja korvaukset

36 § Oikeus käyttää asiantuntijoita

37 § Irtisanomissuoja

38 - 39 §:t Sopimisoikeus ja suhde työehtosopimuksen neuvottelumääräyksiin

40 § Salassapito

41 § Poikkeukset työnantajan tiedonantovelvollisuudesta

42 § Työneuvoston lausunto

43 § Valvonta

44 - 45 §:t Hyvitys työntekijälle ja hyvityksen rahamäärän tarkistaminen

46 §: Rangaistussäännökset

47 §: Uhkasakko

7 luku - Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Huomionne voimaantulo- ja siirtymäsäännöksiin (48 - 49 §:t)

Liitelait

Huomionne esityksen liitelaista nro 2 - 34 ja niiden perusteluista

Kröger Tarja

Työ- ja elinkeinoministeriö

Steiner Nico
Työ- ja elinkeinoministeriö